

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelvű megjelenő társadalmi, lemeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszeri vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 12—

Fél évre 6—

Negyed évre 3—

Egyes szám ára 30 fillér.

Hirdetések jutányosan számoltatnak.

Nyilvántérkötés 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyelvényező:
STRAUSZ SÁNDOR.

Allunk elibe!

Az antánt sajtója meglepő egyöntetűséggel árulta el a világnak új haditervét, mellyel a tőle oly soká megtagadott győzelmet készül kiküzdeni. Mindent elpusztító, megsemmisítő hatásának jelzi legközelebbi hadjárátát, mely oly gigantikus méretekre fog hatványozódni, hogy ez lesz a világháboru utolsó, döntő küzdelme.

És tényleg az antánt összes államai minden rendelkezésükre álló erejüket a szándékolt támadás szolgálatába állították.

Negyedmillió ágyúról, közülük olyanokról is beszélnek, melyek a híres negyvenkettéseket nagyságban és hatásban felülmúlják. Munióijukról, aknavetőikről és gép-puskáikról csodákat regélnak az angolok és a franciák. Oroszország is mindent, amit összeszedhetett, a frontra vetett; Itália új korosztályokat hívott be és utolsó, annyira sikertelen isonzo-menti támadása óta most készülődik a legközelebbire és Sarrailnak a világ minden ságából összevelődött szaloniki hadserege is jelentékeny csapaterőltéseket kapott, különösen Olaszországból.

Az antánt sok nagyhangú hiresztelése dacára a központi hatalmak ezáltal is nyugodtan tekinthetnek a jövő elé. A nagy hang és a kis tettek közti aránytalanság az antántnál szabállyá vált és ennek a szabálynak az érvényét bizonyára most sem fogják megdönteni azok az események, amelyek az ellenségek együttes támadása nyomán bekövetkezhetnek. A központi hatalmak is megerősítették állásaikat, új védelmi árkokat

ástak és drótlakadályokat készítettek, új ágyukat küldtek a harctérre és technikai haladásban sem maradtak az ellenség mögött. A fronton álló csapataink pedig most is csak úgy, mint eddig mindig, épp oly szívesen védekeznek, mint amilyen hevesen támadnak.

Ezzel szemben az ellenségeket az utolsó heleteken oly csapás érte, mely győzelemre való kilátásaikat erősen leszállyítja. Lehetetlen, hogy a német és osztrák-magyar buvárhajók sikerei a legközelebbi szárazföldi harcokra befolyást ne gyakoroljanak. Egészen eltekintve a legkülönfélébb hadseregszükségletektől, csak azokra a rengeteg munióiólőmegekre kell gondolni, melyeket egyetlen háborus oap megkövetel.

De hogy az elhasznált munióiót pótolni lehessen, tengerentúli szállítmányokra van utalva az antánt. Ebből a célból Amerikának munióió hajókat kell küldenie Európába. Anglia kénytelen szemet szállítani a francia munióiógyáraknak, mert Franciaország leggazdagabb szénbányái a németek kezén vannak. De Anglia kénytelen szemet szállítani Olaszországnak is, amelynek arra nemcsak hadi, hanem gazdasági ipara fenntarthatása érdekében is mulhatatlan szüksége van. Azonkívül Anglia munióióiban is szállítója a nyugati harctérnek és kénytelen nagy részben kielégíteni Orosz- és Olaszország munióiószükségletét is. Hogy ennek megfelelhessen, a munióiólőmegeknek kétszer kell az utat a tengeren megtenniök: egyszer mint nversanyag Angliába, másodsor tüzelésre kész angol gyártmányként.

Mind ezek a szállítmányok, az amerikai munióió hajók, az angol szénszállító hajók — utóbbiak kétszeresen — és az angol munióiószállítók a tengeraltjáró naszádok támadásainak vannak kitéve és minden elsüllyesztett ellenséges hajó akadályozza, megbénítja az ellenség szárazföldi támadását.

A tengeraltjáró hajó tehát oly győverré vált, mely a szárazföldi háborút a döntéshez viszi.

Népelelmezés.

A hosszú háboru természetes következményei azok a nehézségek, melyek a népelelmezési viszonyaiban beállottak. Beállottak nemcsak nálunk, hanem minden háborutviselő, sőt csaknem az összes európai semleges országokban is. Hogy ez a kedvezőtlen állapot panaszokat vált ki, az is természetes. A jogos panaszokat orvosolni kell. Nagy részét orvosolva is lettek abban a mértékben, amint azt a viszonyok megengedik.

De nekünk most nem célnak panaszokkal foglalkozni. Elég gyakran emeltük fel tiltó szavunkat a visszaélések ellen. Elég gyakran utaltunk oly anomáliákra, melyeknek megszüntetésével aránylag tűrhető viszonyokhoz lehet jutni. S hogy most nem ismételiük panaszainkat, ez természetesen nem jelentheti kritikai jogunk feladását, hogy most már mindent jónak és helyesnek tartunk a népelelmezés körül s ezt belátva, esztől tartózkodni fogunk a bírálatól. De ez más fejezet alá tartozik.

Ezuttal a figyelmet arra akarjuk fel-

Egy haloköntös története.

Ira: Kormány Endre.

Csendes, nyugalmas a város végén álló ház. Fényűzéssel berendezett ebédlőjében két megelégedett ember reggelizett. Az asszonyka kedves, bájos gyermek — a férfiú cseppet sem meggyerő. De értett a hazugságokhoz és bálványozta asszonyát.

Sok asszonynak nem kell más, mint hogy szeressék s minden szépet és jót hordjanak lábai elé. A kis Turynának még megbocsájtható. Túl-sága fiatal volt. Neki is megvett mindent az ura s nagyon megelégedettnek, sőt boldognak mondta magát, anélkül, hogy tisztában lett volna e fogalmakkal. Tury szintén; mert az ő társaságukban a legbájosabb és legragyogóbb asszony az ő Erzsikeje volt.

A reggelinél Erzsike asszony immel-ámmal evett. Turkált az ételében — semmi sem ízlett. Tury persze rögtön kétségbeesve kérdezte, mi baj s az orvost emlegette.

— Hadd csak, semmi sem fáj, lehet, hogy múló rosszullét. Az éjjel rosszul aludtam. Magam sem tudom, hogy jutott eszembe. Lánykori dolgokra gondoltam.

— Hisz azokra szívesen szoktál visszaemlékezni. Miért is ne? — A te rövid lányágod szép volt. Kedves lánynak lehet meg mindig, amivel léged elhatározott az egész rokonod.

— Nam ezekre gondoltam az éjszaka, hanem a kellemetlen napokra. A családunkban elő-

forduló halálesetek, a gyásznapok s legtöbbet a saját betegségre gondoltam.

— Miért vagy olyan? Miért gondolsz az elmúltakra? Azokat el kell tetetni.

Soká beszélgettek felidőre a mult emlékeiről, amíg Tury kibeszélte Erzsike fejéből a képzelte rosszulállatot.

Az idő jól eltelt s ideje volt, hogy Tury kisére a komolyabb ügyei után lásson.

— Erzsikém, el kell mennem. Öltözz fel s kisérj el. Sétálj délig. Menj ki a szabadba — friss levegőt szívní. Ebéd után alszol egyet s aztán megint egészen jól fogod magad érezni.

Erzsike sosem ismert ellenkezést. Felöltözött s együtt mentek el. — Az elválás után az asszonyka kiment a lakásuk közelében lévő mezőre. — Fás utakon ment, hol a sárga levelek szorgalmasan hulltak az utszéli fűvel borított árokba.

Napsúgaras, meleg őszi nap volt. Itt-ott még nyíltak a virágok. Erzsike gyönyörködött a felsőges őszi tájban; de járnai nem volt kedve. Lehát a magas fűbe s napernyőjével játszva — elkomolyodva nézett maga elé.

Az ősz a legtöbb vidám embert is néhány napig komollyá teszi. Alig vette észre Turyné is az idő múlását — egyszerre harangzúgás verte fel gondolataiból.

— Tehát már dél lenne? — s indult hazafelé, mialatt gondolatai már ott jártak szerelmesnek hitt élete párja körül.

Otthon úgy megőrültek egymásnak, mintha

már nagyon régen elváltak volna. Tury kisére féltekénykedve kérdezte, merre felé járt, kivel beszélgetett? Találkozott-e ismerősökkel? Mikor erre tagadó válaszokat kapott, nem restelt az asszonyka gondolatai után kérdezősködni.

— Elhiszed, ha fejbe vernél, sem tudnám megmondani, hogy mire gondoltam?

— És, ha azt kérdezném, hogy kire?

— Azt még úgy sem mondanám meg, ha emlékezném is rá — felelt huncutul Erzsike asszony. Aztán nem tulajdonítva nagyobb fontosságot a beszélgetésnek, a megszokott módon télt el az ebéddél, a délután. Meg is feledkeztek a kellemetlen éjszakáról, csak másnap reggel jutott eszükbe, mikor Erzsike újból panaszokodott.

Most már a kékharikás szemek is álmatlanságról tanuszkodtak. Az arc tőle színe megváltozott. Erzsike szédült és a feje fájt. Tury most már kétségbeesetten az orvoshoz folyamodott, aki nem konstatait semmi bajt sem s jól kinevelte a gyermekeket. Az amúgy is ideges asszonykát ez még jól fel is bosszantotta — alaposan megazította férjeurát. Talán az irgalom is ártott kisére, hisz elkényeztetett s gyenge szervezettel volt.

Délutánra még jobban elhagyta magát. Tury félt ugyan egy újabb szidástól; de azért mégis hívottat másik orvost. Öreg szaklász bácsi volt, kiben már alig-alig bíztak a hívek. Tury alig állt a lábán az izgatottságtól s szomszéd szobában s arra gondolt, vajjon elviheti-e majd feleségét egy híres professzorhoz — bírja-e majd a már talán

hívni, hogy a háború befejezése a népelelmészetben bizonyára nevezetes fordulatot fog jelenteni. Ellenben tévedés hinni, hogy a javulás hirtelen s egyszerűen automaticus fog beállni. Az inség sokkal mélyebben szántott, semhogy a bőség magja hamarosan ki kelhetne. Az élelmészet küzd a kiéheztetési terv ellen és ebben a küzdelemben kudarcot nem vallott, nem is fog vallani. Ha addig, míg még a háború gyora befejezését reméltük, hibákat követtünk el, abban a pillanatban, amikor e reményünk tarthatatlanságáról meggyőződünk, az ellenség gonosz szándékai ellen az országban is oly sikeresen védekezünk, mint künn a fronton. De amint a harctéren nem lehet sikert áldozat nélkül elérni, ugy ezt itthon sem lehet. Az élelmészet szűkebb korlátok közé szorult, előbb soha nem sejtett megszorításoknak kellett alárendelnünk magunkat, hogy válságoknak elejét vegyük.

Ez persze nem az az állapot, melynek fenmaradásáért rajonghatnánk. De ez a háború alatt már alig lesz jobb. Inkább arra kell elkészülnünk, hogy a végsiker érdekében a fogyasztásban még több takarékoságot fognak ölünk követelni.

De ha a háború alatt csak azon fáradozhatunk, hogy a bajt a lehetőséghez képest enyhítsük, annál kevésbé szabad a baj megszűnését kizárólag a béke beálltakor önként bekövetkező jórafordulástól várni. Az élelmiszerek nagyobb mértékben fogytak, mint a termelés és a készletek. Ha ezt most és bizonyára az egész háború alatt is mindinkább fokozódó takarékosággal ellensúlyozni vagyunk képesek, ebből még nem következik, hogy a háború után az élelmészet azonnal ismét rendes medrébe fog viszatérni.

Bizonyos, hogy bevételre leszünk utalva. A békeben való élelmiszerbevétel kérdésével pedig már most kell foglalkoznunk, ha nem akarjuk, hogy a leve-várt nyugodt munkálkodás kora keserű csalódásokat hozzon.

Ezért a háború után lehetővé váló élelmiszerbevételről már most kell gondolkodni. Megfelelő kereskedelmi szerződésekkel, megfelelő vámtelekkel, esetleg vám-

mentességgel kell a bevételt biztosítani a szövetségre, különösen pedig a semleges államokból. Későbbre csak a most még elleneséges államokkal létesítendő kereskedelmi szerződések lehet elhalasztani. De ezeket sem tovább, mint a békekötésig, amelyek feltételei kell, hogy felöleljék az élelmészet kérdéseket is. Est annál könnyebben lehet megvalósítani, mert a hadviselő országok közt is vannak elegendő, melyek bizonyos termékekben kivételre szoruló bőséggel rendelkeznek, vagy legalább is a béke után nem sokára rendelkezni fognak.

Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadseregélyező Hivatal lőpénztára, Képviselet háza.

K Ü L Ö N F E L É K .

A közös sír.

*A ház tövében néma kereszt.
Alatta tágas földrakás.
Huszonhat Élet sírja e hely,
Ily sok halottá a lakás.*

*Egy nehéz gránát csapott ide,
Hol e kis csapat álldogált.
Egyetlen gránát — mily borzasztó...
Mérte ki rájuk a halált!*

*Pokoli robaj. Fekete fűt...
Velőig érő sikoltás!
Es volt az egész... Tépott tagok
Maradtak vissza. Semmi más...*

*Úgy szedték össze csata után
Őket, mint sok szent ereklyét.
Aztán ántak egy nagy árt és az
Egészét beletemeték.*

*A ház tövében néma kereszt.
Alatta tágas földrakás.
Azóta csendes pihenőjük
E sötét, nyirkos, kis lakás.*

Dobronouts, 1916. június.

Kellemen Ferenc.

— **Katonai előléptetés.** Ófelsége a király a csáktornyai tartalékkórház kiváló műtőorvosát, dr. Grosar Ilirion segédorvost, főorvossá nevezte ki s a katonai közegészségügy terén kifejtett rendkívüli tevékenységeért a harctéren régebben szerzett koronás arany érdemkereszthez a kardokat adományozta.

— **Egy hős temetése.** A boldog emlékeztető Tomka Ferenc honvéd főhadnagy temetést, aki másfél évvel ezelőtt esett el az orosz harctéren, hétfőn éjjel hozták Csáktornyára, hogy az időközben elhalt édesatyja mellé temessék. A holttestet a Zrínyi-vár kápolnájában ravatalozták fel, a ravatal mellé a csáktornyai kórházparancsnokság díszorséget vezényelt ki. A temetés e hó 7-én d. u. félöt órakor volt meg Csáktornya közönségének óriási részvéte mellett. A katonaság is természetesen kivonult. Horváth József főhadnagy vezetése alatt egy szakasz gyalogos rendelkezett ki, mely részint a halottas kocsi két oldalán, részint az előtt helyezkedett el. A tisztikar Heilig Emanuel dr. tőrsozrossal és Fodróczy Albert kapitányal az élén teljes létszámban jelent meg a temetésen. A polgári fiúiskola is kivonult, hogy a még nem oly régi volt tanítványát utolsó útjára eikísérje. A koporsó beszentelése a Zrínyi téren, a Zrínyi- emlékoszlop tövében, történt. Amint a gyászszertartással a ferencrendi szerzetesek végeztek, Kún László

honvéd táborilelkész állott a koporsó mellett, hogy a hősi halált halt honvéd főhadnagyot elbucústassa. Kún László a szívekbe markolt, amikor az ifju bajtárs tragikus halálát s az özvegy édesanya lelkifájdalmát mély érzéssel, közvetlen bensőséggel fejtegette. Majd klasszikus szavakkal vígaszt keresett a házasszeretelben s a kötelességek hű teljesítésében, melyek a vitéz katonát a harc mezejére szállították, ahol az ifju katona hősi halált halt. Szem nem maradt szárazon a magyar lelkes megható hazafias beszédének hatása alatt. A temetésen a nagykanizsai 20. honvéd gyalogezred is három tiszttel képviseltette magát, akiknek nevében Nussal Béla százados helyezett koszorút részvételtjes szavak kíséretében a sírra. A búcsu aktusát különösen az a tény tette emlékezetessé, hogy a küldöttség az elhunyt tisztársából állott, akik véletlenül mind részvettek az elhunyt oldalán abban az ütközetben, amelyben Tomka Ferenc ifju lelket a Hazáért kilehelte. Legyen áldott drága emlékezte!

— **Uj hadnagyok.** Ófelsége a király Koller István m. kir. 20. honvéd gyalogezredbeli és Rhosóczy Rudolf 48. gy. ezredbeli, Praech János 52. gyal. ezredbeli zászlósokat, okl. tanítókat, tartalékos hada-gyokká nevezte ki. Mind a három hadnagy a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet végzett növendéke.

— **Halálozás.** Özv. Nuzsy Mátyásné fájdalommal jelenti, hogy fia, Nuzsy Lajos, e hó 7-én, életének 28. évében Csáktornyan elhunyt. Nuzsy Lajos rövid ideig volt beteg. Halálát katonai szolgálat közben szerzte, melynek terheit gyenge szervezete nem bírta ki. Pénteken délelőtt 11 órakor temették el katonai dísszel a háború újabb áldozatát. Béke hamvaira.

— **Iskolafelügyelői megbízás.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a csáktornyai és perlaki járás csáktornyai iskolakörzetében levő állami, községi és felekezeti elemi népiskolák hatodik osztályainak záróvizsgájához az 1916—1917. tanévre külön megbízott iskolafelügyelői minőségben Brauner Lajos csáktornyai áll. elemi népiskolai igazgató-tanítót küldte ki.

— **Halálozás.** Záborszky Géza pacsai járási számvevő 43 éves korában, sorvasztó tüdővészben f. hó 6-án Perlakon elhunyt. Az elhunytban Prekopa Vilmos adótárnok sógorát síratja. A boldogultnak hűlt tetemét f. hó 8-án helyezték a perlaki sírkertben örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

— **Szabadságon.** Mint egyik nagykanizsai laptársunk írja, Gájassy Lajos perlaki főszolgabíró a napokban hosszabb szabadságra távozott. Szabadságideje alatt dr. Koller István pacsai tb. főszolgabíró helyettesíti.

— **Adomány.** A Muraközi Takarékpénztár r. t. 80 K-t volt szíves adományozni a csáktornyai Keresztény Nőegyletnek, miert az egylet elnöksége hálás köszönetét nyilvánítja.

— **Alispánjelöltek.** Egy pár héten belül elválik, ki lesz a nyugalomba vonult Árvay Lajos utódja az elárvult alispáni székben. Az érdeklődés nagyfokú a vármegye nagy eseménye iránt. A választási mozgalmak nagy vehemenciával indultak meg. Eonek arányában természetesen a jelöltek száma is megsaporodott. Elsőjében említettük, hogy Kolbenschlag Béla főjegyzőn kívül Malatinszky Ferenc szentgróti főszolgabíró a komoly jelölt. Most új név merült fel: Pálffy

halátos beteg, vagy ha sürgönyözni kell egyért, itt lesz-e egy-kettőre?!

A hosszú tépelődés, alatt az öreg, valóban öreg orvosok módjára, agyon meg agyonkinozta betegét kérdéseivel. A megasztoktaton felül, hogy mikor volt utoljára beteg — mire emlékszik abból az időből stb. stb.

Erzsike asszony egész komolyan fogta fel az orvos kérdéseit s elkezdett gondolkodni. Nem jutott eszébe semmi. Végignézett ágyán, aztán magán s csipkés — szalagos hálóingére pillantva örömmel kiáltott fel:

— Arra emlékszem, hogy mikor beteg lettem, ez a hálóköntös volt rajtam. Akkor örültem, mert mondták, hogy jól állnak szőke fűrteimhez a kék szalagok — azóta nem is volt a kezemben.

Az öreg elégedetten bólogatott.

— Megvan minden. — Hosszú magyarázatot tartott s megtöltötte Erzsikének e hálóing viselését, mely eszébe juttatja régi betegségének idejét s most képzelt betegét teszi.

Erzsikének mánap semmi baja sem volt — ismét a régi, vidám babaasszony lett.

Tury is megörült neki. Lám-lám mindennek a gonosz hálóing volt az oka. — Pajkos gyermekek módjára krematóriumot állítottak fel s elhamvasztották a szerencsétlen ruhadarabot.

Ismét hosszú időnkig éltek zavartalanul. — Az öreg orvos pedig híressé lett. Mindenki őt kereste fel s mint valami csodáorvoshoz jártak hozzá. Általános emberi betegség a beszézés és hívés.

László pacsai főszolgabíró is pályázik az állásért. Ugy hírlik azonban, hogy Kolbenschlag Béla főjegyző kitátásai megdönthetetlenek. A vármegyei bizottsági tagok tulajdon részre őt kívánja az alispáni székbe beleültetni. Nemcsak a fokozatos előléptetés elvével fogva, de egyéb személyi kvalifikációk okából is. A muraközi két járás osztatlanul Kolbenschlag Béla mellé sorakozik. Ugy tudjuk, a szomszéd járások is őt akarják. Malinszky Ferencet az északi járások pártolják. Ez azonban nem baj, mert a harmadik jelölt fellépése is segítség. Az ő szavazatai is biztosítják a győzelmet a muraköziek népszerű jelöltjének.

— **Adomány.** A csáktornyai alsófokú iparostanonciskolai szorgalmasabb tanulóknak a záróvizsgálatok alkalmával való megjutalmazására a Csáktornyai Takarékpénztár 30 K-t volt szíves adományozni, amiért a tanonciskola igazgatósága hálás köszönetet mond a nyilvánosság előtt is.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Zalavármegyei törv. hat. bizottsága f. hó 13-án d. e. 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart Zalaeger-szegeen, melynek tárgyát az adófelszámolási bizottságok tagjainak megválasztása s a vámörli díj és porzási százalék felemelése iránti kérvény tárgyalása képezi. A válgűlés a közgyűlést megelőzőleg d. e. fél 11 órakor tart gyűlést.

— **Állandó mozi.** Minthogy a belügy-miniszterium hivatalos értesítést adott ki, hogy a színházak, mozik stb. mult csütörtökön országosan megkezdheték működésüket, ennek folytán a csáktornyai állandó mozgó színház is megnyitott. Ma tehát meglesz a három rendez előadás. Az előadások műsora: A méltóságos kalandor (dráma 3 felv.); A pusztai princ (vígját. 3 felv.) Pajlanderrel; Legújabb harctéri felvételek.

— **Az izr. nőgyűlés** f. hó 4-én tartotta meg évi rendez közgyűlését. Elnök kimerítő évi jelentését a nagy számban megjelent tagok élénk tetszéssel vették tudomásul. — A napirend elintézése után elnök indítványára a közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy tekintettel a nagy drágaságra, az özvegyeket és árvákat nagyobb havi segélyben részesíti s ezen célból a tagsági díjakat fel emeli — Elnök az egyleti tagok áldozatkészségeért köszönetét nyilvánítván, a közgyűlés elnöknek buzgó s eredményes működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az egylet 1916. évi bevétele 3755 korona 90 fillér, kiadása 3392 korona 63 fillér, melyből hadisegélyezésekre 683 korona 64 fillér fordított.

— **A királyi arcképe.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletben tudatja az iskoláknak, hogy IV. Károly kir. arcképét a m. kir. kormány készítteti el, iskolák használatára is. Tartásuk tehát függőbe ez irányú rendelkezéseiket mindaddig, míg erre vonatkozólag rendeletileg nem intézkedik. Jó lesz ezt figyelembe venni, mert a külföldi cégek nagyban reklámozzák Öfelsége arcképét s animálják az iskolákat a megrendelésre.

— **Az idegi termés biztosítása.** Mult számunkban megemlékeztünk a rendeletéről, mely a földek gondos megművelését a gazdák elsőrendű kötelességévé teszi. A kérdéses rendeletben a földművelésügyi miniszter elrendeli, hogy a férfiakon kívül a nőket és gyermekeket is — korra való tekintet nélkül — rendeljék ki a hatóságok a földek

megművelésére és a található igás erőket is vegyék igénybe erre a célra. A katonai szolgálattól alól felfmentett gazda saját munkálatainak elvégzése után a hatóságnál jelentkezni tartozik, hogy a hadbavonultak földjére rendelkez. A hadisegélyes asszonyoktól, akik vonakodnak munkát vállalni, a hatóságok megtagadhatják a segítséget. Intézkedik a miniszter a hadifoglyok munkáerejének intenzívebb kihasználásáról is.

— **Az önkéntesek vasuti utazása.** A hadvezetőség parancsa szerint az egyévi önkéntesek a vasuton csak III osztályban utazhatnak. Még ráfizetés esetében sem vehetik igénybe a magasabb kocsiosztályt. A hadvezetőséget az utazások torlódása készítette erre az intézkedésre.

— **Márciusi tél.** Mult vasárnap egész nap ismét vígan havazott Csáktornyan és környékén, ahonnan még a régi nagy hőlőmegek sem tisztulhattak el egészen. S így a város utcáin ismét újabb tekintélyes hóréteg képződött a szűnetlen havazás következtében. A frissen hullott hó azóta ugyan ismét ellünt. bár hóhelyek közbe is hullottak elég gyakran, de az újabb havazás azonban kívül, hogy sártengerré lett, megint csak arra volt jó, hogy az idő tavaszosodását késleltesse, amit pedig sok okból már türelmetlenül óhajtunk.

— **A dohányárak drágulása.** Multkori erre vonatkozó hírnök kiegészítését folytatólag közöljük, hogy a pipa- és szivarkadohányok közül a Szulhán flor 100 grammos szelencében 23. kiváló finom török 18. finom kir. 12. finom purzicsán 11, legfinomabb hercegovina 10, valódi latakia 2, válogatott szentandrási, érsekújvári és rétháli 4, kiváló finom kerti pipadohány, szentandrási, muskotály, faddi, verpeléti, rétháli és erdélyi 330 koronába kerül.

— **Csataképes számolócédulák.** A honvédelmi miniszterium Hadisegélyező Hivatala a háboru alatt vendégloki és kávéházi pincérszámolócédulákat hozott forgalomba, amelyek útján a nagyközönség számlái fizetésénél 2, 4, vagy 10 fillérral adakozott az elesett hőők özvegyei és árvái alapja javára. Ez az önkéntes jótékonyági adó már s tekintélyesen gyarapított a háborus alap. Az eddig forgalomba hozott hivatalos számolócédulák képe a jövőben megváltozik. A postyeni fűrdőigazgató-ág ugyanis csatáképes számolócédulákat ajándekozott a Hadisegélyező Hivatalnak, — amelyek forgalomba-hozatalát és árusítását — kötegenkint hivatalosan felülbélyegezve most kezdi meg a hivatal. A jótékonyági mozgalmat úgy a fővárosi, mint az országos vendégloki egyesület elnöksége melegen támogatja. A Hadisegélyező Hivatal ezuton kéri a szálloda, étterem és kávéház tulajdonosokat, hogy e számolócédulák megrendelése és állandó használata révén támogassák a hő katonák családjait. Rendelések postán a Hadisegélyező Hivatal (V., Akadémia-utca 17. sz.) címén, vagy telefonon 5—12 sz. alatt eszközözendők. A postai rendelés épp úgy, mint a szállitás, hivatalból porlőmentes.

— **Milyen fémtárgyakat kell beszoigálni?** A közönség még mindig nincsen telőképpen tájékozva az iránt, hogy milyen fémtárgyak esnek rekvirálás alá. Utmutatásul itt közöljük, hogy milyen fémtárgyak szoligálatandók be: magánosok beszoigálatni tartoznak nikkell-főzöedényeket, sárgaréz-

mozsarakat, mozsártörőket, gyertyatartókat, vasalókat, tálcákat, fél kilós és ennél nagyobb sárgaréz-súlyokat, sárgaréz habverő-üstöket, vörösréz fűrdőkádákat, fűrdőkályhahengereket, vörösréz mosóüstöket és tűshely-üstöket. Továbbá be kell szoligálatni sülyeszíthető és betölhető tűshelyüstöket, kályhaelőtűteket, parázstartókat, gyűmölcsbelesző (lekvár)-üstöket vörösrézből vagy sárgaréz-ből, süttőformákat, önből készült korsókat, űrmértékeket, tálakat, tányérokat, tálcákat, fedőket, kanalakat és egyéb hástartásbeli tárgyakat, amelyek akár önből vagy önből-veléből készűlnék. Kereskedők és iparosok üzleteiből be kell szoligálatni ugyanezen tárgyakat, valamint két miliméternél vastagabb sárga- és vörösréz-lemezeket, sodronyokat, csöveket, sárgaréz-ajtókilincseket, kulcsöcsöket, söntestálcaikat, ócska sárga- és vörösréz-forgácsot minden fémből, kivéve alumíniumot, mindennemű leszerelt fémtárgyakat, úgy sárgaréz-csapokat, kutszerelvényeket, önből és ölből készűlt cikkeket, valamint eredeti lömböket és önböntvözeleket, gyertyaformákat, söntés-lapokat, orgonaspipokat, naphon-fejeket, belűfémeket, horgany alumínium stb. tárgyakat.

— **A fémtárgyak beszoigálatása.** A háztartási fémeknek hadicélokra való beszoigálatása tárgyában utolsó terminusult március 15-ikét tűzte ki a min. rendelet alapján. Aki ezt a terminust is elmulasztja a legszigorubb büntetésnek teszi ki magát

I R O D A L O M.

— **Háborús dalok** a címe egy kedves kis verskötetnek, melyet szorgalmas verselőnk, Szivonszki Antal, rendezett sajtó alá. A verskötetcske 39 verset foglal magában. Csupa hit, csupa érzelem, csupa hazaszeretet mindannyi. Egy állandóan égő szívnék megnyilatkozása a könyv, melynek minden sora az édesanyjáért, a nozátartozókért, a magyar Hazáért dobogtatja meg a fiatal verselő szívet. A versek egyike, másika lapunkban is megjelent. Szívesen jelentettük meg azokat, mert a hazafias érzést, a lokalpatriotizmust nagyrabecsűltük bennük. A nyelv is, az érzés is a magyar iskolák műve, melyek az idegenajkú fiúból szenvedélyes magyar poetát neveltek. Ezért van különös értéke a könyvecskének, mert hitet és eresszt az olvasóban, csodás hitet a magyar nyelv, a magyar nemzet csodátevő, asszimiláló képessége iránt. A könyvecskét, úgy látszik, nem eladárszánta a szerző, ami annál rokonszenvesebb teszi a fiatal költő szárnypróbálgatásait. Az elismerés érte a barátságos fogadtatás, melyben a könyvecske megjelenését mindnyájan részeseitjük.

— **Remény** címmel a **»Mult és Jövő«** közreműködésével dr. Molnár Ernő és Bokor Iszó szerkesztésében új ifjusági lap jelenik meg ez év eleje óta. Az eddig megjelent számok fényes tanúságai annak, hogy bár az új folyóirat elősorban a zsidó ifjuság számára készűl, általános és egyetemes értékű közleményeket és művészi r-produkcioikat tartalmaz, úgy hogy fölöli mindazt, ami a modern ifjuság érdeklődésének körébe esik. Természet és technika, sport, cserkészlet, művészet, sakk, bélyeg, humor és egyéb rovatok alatt a leggazdagabb és a legváltozatosabb olvasmányt nyújtja a Remény az ifjuságnak, fiúknak és leányoknak egyaránt. Szépirodalmi rovataiban verseket, cikkeket és elbeszéléseket találunk legjelesebb írőinktől, míg a Bontakozó szárnyak rovataiban maga az ifjuság vesz részt a folyóirat munkájában, melyet felöltöttek is érdemes figyelemmel kísérniök. A Remény minden egyes száma 36 oldal, gazdagon illusztrálva, úgy hogy előfizetési ára, ez évre 8 kor. na, valóban csekélynek mondható. Szerkesztőség és kiadóhivatal címe: Budapest, VI., Podmaniczky-utca 6. Mutatványszámot díjtalanul küldenek.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržanja novinah, se imaju poslati na ime uredništva u Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i običane pošiljaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poveljivi list za pak
Izlazi svaki tjedan jedankrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cijena je:
Na čelo leta K 12-
Na pol leta 6-
Na četvert leta . . . 3-
Pojedini broji koštaju 30 fl

Štampano se poleg pogodbe i u računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SANDOR.

Saradnik:
SRÁY FERENCZ.

Male, ali za nas srećne bitke na ruskoj i taljanskoj fronti.

3000 ruskih zarobljenikov, 25 mašinstih pušakah i 14 štukov u naših rukah. - 80 million centov blaga su nemške i naše podmorske ladje vuništile u mesecu februaru. - Taljani bi se radi pomirili. - Opet novi neprijatelj — i to Amerika.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. 1.) Protuletne bitke su se u svih mestih počele, ali do važne i velike bitke i dobičke niti na jednom frontu nije došlo. Tak mi i naši saveznici, pak kak se vidi, i naši neprijatelji sparaju, svaki svojom vojskom. Zbog toga se nećeju u pogibeljne bitke nigdi pušcati.

Vu prošlim tjednu su u sledećimi mestu bili boji. Februara 28 ga je naša vojska pod zapovedništvom nadhercega Jožefa pri Karpatih navalila na ruse, i to pri mestu Valeputnu. Ovdje smo 12 officirov i više kak 1800 ruskih vojnikov polovili, 11 mašinstih pušakah i 9 manjših štukov odzeli. S ovom srećnom navalom smo od naše granice odirali ruse, koji su opet hoteli u našu domovinu kre Erdelja nutri vdrěti.

Ov isti den, tojest zadnjega dneva februara su taljani probali navalu u Macedoniji, da jednu visinu odzemeju, ali su s predrom glavom morali nazaj bežati, ar su jih naši saveznici s rućnimi granati preobladeli i odirali. Vu bežanju su vnoći između taljanov posireljani bili. Ovdje su naši 2 štuke od neprijatelja odzeli.

Pri Bukovini su rusi 2-ga marciúša probali sreću, da naše vojnike iz njihovih dekungov odiraju. Pet put su sturmivali na našu vojsku, ali niti jedanput nisu mogli do naših jarkov prispeti. Vu mrtvih i oranjenih su rusi velikoga zgubička imeli. Vu sužanjstvo je između njih opalo 170 vojnikov s jednim officerom. Ovdje smo odzeli od rusa tri mašinstih pušakah i tri štukov.

Tretjega ovoga meseca su naši vojnici pri Karajevki navalili na ruske čete. Ovdje su tri officire i 276 ruskih vojnikov polovili i 7 mašinstih pušakah odzeli. Ov isti den su naši pri Voroncinu takaj se u navalu pustili, ruske jarke vu dva i pol kilometrov dalečini predobili, 122 rusov polovili i 4 mašinstih pušakah odzeli.

Vu Taljanskoj pri Sugani su taljani vdrli na naše kompanija, ali nisu do naših jarkov mogli doći, bili su predi postreljani. Jedna tirolska naša samovoljska četa pak je pri Kanevu navalila na taljane, njih rezbila i reztila, jednoga dekunga od njih

odzela i više između polovljenih taljanov vu sužanjstvo odegнала.

Na francuzkim frontu su se takaj počele bitke. Pri potoku Ankre zvanom su 3 ga ovoga meseca vu noći probali francuzi nemške jarke dostignuti. Nemci su jih odirali i međtem 60 francuzov polovili i 8 mašinstih pušakah odzeli od njih.

Dok su na suhoj zemlji male navale i zbog toga mali dobitci bili vu prošlim tjednu, s tem su više kvare napravili podvodne ladje našim neprijateljem na morju.

Dve nemške podvodne ladje su opet došle dimo 2-ga marciúša i javile su, kaj su zvršile na morju vu prošlim tjednu. Ove dve ladje su vuništile 15 velikih i 7 manjših ladjah. Ove podvrtane ladje vozile su 88 jezer centov granata, 33 jezer centov žitka, 30 jezer centov lenovo sēme, 15 jezer centov vugljenja, 5000 centov municije, 43 jezer centov sēna, 12 jezer centov željeza, 18 jezer centov lešnjaka i 35 jezer svakojačkog drugoga robja. Svega skupa su jedino ove dvě pod vodom plivajuće ladje 645 jezer centov blaga na dno morja poslale i s tem preveliki kvar napravile našim neprijateljem. Kak neizmerno velike kvare su vre napravile i budu još napravile i druge podvodne ladje, to si moremo premisliti, ako gori pomenute broje vu pamet zememo.

Na novo su opet došli glasi, da je 4-ga marciúša marinerstvo javilo, od šest englezkih, od četiri taljanskih i pet francuzkih prevrtanih ladjah, koje su svega skupa ober 72 jezer centov živeza i drugoga blaga nosile

Najnovesti glasi od podvrtanih ladjah su sledeći: Nemška je 4 ga marciúša izdala račun, kuliko kvara su zrokuvale vu mesecu februara njegove podvodne ladje. Ov račun samo iz onih ladjah dohaja, za koje se sigurno zna, da su bile potonute. I to od prvoga februara do zadnjega februara izgubili su naši neprijatelji 80 million centov ladje, živeza, municije i drugo kajkakvo robje, koje sve na dnu morja leži. A kuliko je onoga izgubljenoga blaga, od kojega još nesu nemški i naši marineri glas donesili?!

Zbog izgubljenih ladjah je veliki strah vu neprijateljskih zemljah. Glavni varaš Englezke vre samo za šest tjednov dosta krum-

pěra ima a od nikud si nemre više dovoziti. Francuzom menjka vugljenje, rusi pal zrne nemaju. Ruska je obećala, da budu Francuzkoj i Taljanskoj zito poslala, al nemre, ar niti sama neima dosta.

Na taljanskom orsaćkom spravišću je Prambolini zvani ablegat govor držal od mira. Rekel je, da bi vlada morala odmah se početi pogadjati zbog mira, ar je vu or sagu siromaškeši puk u nevolji. Koj zaistinu ljubi domovinu, on se mora za mir tušiti, veli Prambolini taljanski ablegat.

Teško bude kaj iz taljanskog mira. Prec bude moral ov čalaren narod trpeti zbog svoje vkanjljivosti. Približuje se vura, gd budemo mu mi mira dikturali.

Zbog podvodne ladje bude Amerika Nemskom i s nami brzčaš vu bojni položaj stupila. Ameriki velike kvare zrokuju podvodne ladje, ar nemre trgovati s Europom. Amerika nam je i do vezda vno go kvar napravila, ar je municijom delala i prodal englezom, pak francuzom. To su vezda podvodne ladje prepereće.

Živa zakopana.

Već je skoro zaboravljeno bečko mesto groblje u Währingu od onda, odkad su dva miestna bečka groblja stopljena u jedno »centralno.« Okolo währingskoga groblja su danas podižu nove agrade, kojih obluki gledaju u divlji vrt groblja, gde si u proljetje i u lietu u stogodišnjem graberju i sikarju kosi i sienice gojzda prave. U porušenih i u zemlju propalih grobovih imadu svoja korenja vinika, divlji šipek i bršljan, koj se i po trošnem zidu okolo groblja spinja, za kojim bući veliki bečki svet.

Ako pak bi koga od mojih vrednih čitateljah koj stučaj kada u Beč doneset pak si med ostalemi liepotami i tmurno groblje u Währingu pogledaju, na kojem najdu mnoge uspomene od godine 1848 mogu reći, da im nebude žal za trud, jer tu počivaju mnoge, onoga vriemena visoke historičke osobe, koje su u visokoj časti, a s postenjem svoj život sprovdajale. Takajše je tu videti nad grobovi i prekrasnih, iz staro bečke umietnosti izišavših spomenikah

A ima tu i drugih liepih spomenikah bečkih gradjanah i obrtnikah.

Jedan brilijanom obraščeni spomenik, koj se je prilično dobro uzdržal od nepogode vriemena, stoji tu nedaleko od groba komponiste Schuberta. A zakaj baš toga spomenika ovde najprije spominjam? Jer ona dvojica, koji pod tim obeliskom počivaju, imali su vrlo zalostan, baš se more reći, doživljaj, koj se je u tridesetih godinah, prije kojih osemdeset godinah dogodio, i to baš u vrijeme, kad je groblje okolo farne crkve prestalo, kad su ga najmirno zatvorili, te med vinogradu novo odprli.

Cieli dogodjaj, koj je onda po celom Beču od ustah do ustah išel, je dakako već zaboravljen; ali za mnogoga, koj na dušni dau bi taj mrtvecah stan mozbit pohodil, ili za stranjškoga, koj bi samo iz znatizeljnosti onamo došel, bi taj dogodjaj ipak mogel zanimiv biti, pak ću ga ja ovde u kratko pripoviedati.

Lize (Jalza) Pichler je mogla biti okolo devetnaest godinah stara, kad ju je Martin Tirna, poslednik dviuh kućah na Kienmarktu i liepog vinograda u Gumpoldskirchenu, za ženu uzet.

Vrlo sretan je bil taj brak, a na vrhunc sreće je dospel, kad se je mlada gospa počutila nosećom. Žalibože došla je ta neprihvatljiva, da kad je mlada držala, da se težki čas, iliti vrijeme poroda približava, je njezin muž Tirna, radi neodgovidivog trgovačkog posla, moral na nieko vrijeme odputovati. Kad je sva pomoćna sredstva za taj težki čas svoje mlade i preliubljene žene u kući naredil, izkušoval ju je bezbroj puta i prekrizil sve tim križom, da ju čuva, a onda odputoval.

Mlada mati je izbilja u to vrijeme, kad je on bil za gšeftom izvan kuće, porodila pućicu, ali u isti hip ju popadne roditelja groznica, toli pogibeljna bolest rodecim, i ona već drugog dana poslie porodjenja, kako se ono veli: »u babinjah« umre.

I sad je nesretni slučaj hotel, da se taj zalostan dogodjaj nije mogel nekud putujućemu mužu dojaviti, jer se nije znalo, gde se baš sada nahadja, a dok se je on kući povrnul, bila je sirota prerano preminula već polag svog, prije nekoliko mjeseci premioulog sverva, u obiteljskoj grobnici sahranjena. Kad je anda Tirna nikaj nesluteci domov došel, te o nesretnom slučaju čul, bil je kakti od strele ošinut, dapače je kakti nori ili stekli okolo burlačil i ljubezou si ženu zval, kak da je tu gde u komori. Bil je izvan sebe i svi su se bojali, da bude ob pameti došel.

»Vi ste mi ju živu zakopali!« — jadicovao je — »Zravu i veselu sam ju ostavil, a sada da je mrtva moja predraga sirotica? To nikah nemore biti. Ah Bože, Bože! Jeli me samo kušah ili izbilja kaštiguješ...!«

Pak makar da su ga svi, domaći i susedi uvieravali, da su liečnici sva moguća i nemoguća sredstva upotriebili za od smrti ju osloboditi, ali da nije bilo moguće, je on samo plaćući tvrdil, da ona nije umrla, a polag svega toga što su ga uvieravali, da su se liečnici posve sigurno osviedočili, da je mrtva, prije nego su ju sahranili, je on sve jedno u prevelikoj zalosti tvrdil da su ju živu zakopali, jer onak zdrava i vesela, kako ju je doma ostavil, nije moguće, da bi umrla. Skoro svaku jestvinu je odklonil, noći su mu prohadjale bez sna, te je prišlo pri niem bezpokoino, nemirno vaud-

ranje. U jutro, po danu i u večer, u svako doba dana ga bilo moći najti na groblju, dapače se je više krat i u noći odpravil na put do groblja, gde je na grobu, bolje rekuć gruftu, svoje drage žene jadikoval i plakal, dok nije više krat od obnemoglosti se onde srušil i zaspal. Već se je govorilo, da je od žalosti obnorel.

Ovak su prošli mjeseci i tjedni, a došel i Novembar svojim, kak vrbčeve glave sniegom, koj se je visoko u zraku, kak roj pčelah vrsil i s deždjom na zemlju padal. Na kamenu grufta gospoje Lize je taj mokri snieg stal po tri prsta visoko, a po ostalih grobovih na groblju takaj. I opet se je zdvojni udovac odputil na groblje, za da, kako se je prije odhodka izrazil, svojoj siroti ženi sviećicu dušnog dana vužge i »otec naš« izmolil.

Kad je Tirna otišel k svojoj ženi na groblje, bilo je odmah poslie poldan. Dan se je već nagibal i već je nastajala noć, a Tirna se još nije iz groblja povrnul. Njegovu gazdaricu je vrhu toga spopala grozničava zabrinutost, jer tako dugo izostajati nije bila njegova navada. Ona nečekajuća duže, otide k jednomu u blizini stanujućemu njegovomu tetcu, te ga zamoli, da se odmah pobrine za Tirna, radi njegovog nenavadnog izostajanja od kuće u noćno doba. Teteć je odmah poiskal pokopića i sad zajedno idu na groblje, koje je niesećinom bilo razsvietljeno kak po danu, te je anda bilo i dobro sve na okolo po celom groblju moći razgledati. Duboka, svečana tišina je sve na okolo vladala, vietar, koj je prije puhal, se je legel, jedino mali sum gibanja zraka med friskemi i kupljenimi vienci po grobovih je tiho sušojal, kakti jeka uzdahah, koji su tu sa strane ostavših za njihovimi preminulemi učinjeni.

Tiho i mirno u sienci lahko gibajuće se žalostne vrbe, stoji tam na strani gospodje Lize sazidani grob — — — ali onde — — — blizu ograde željeznimi šibkama u po tri prsta tankom sniegu, lezi nieka s podoba, poniešto snegom posuta, hladna i ukočena. Ova dva muža, koji su iskali nestaloga pristupe bliže toga izpced sniega se dizućeg humka i vide na svoje začudjenje, da je — Tirna. Smrt ga je po svoj prilici dostigla, kad se je od svoje žene iz groblja vraćal domov.

Ali kad je dva dni kašnje pokopić sa svojimi pomoćnici obiteljskog grufta otvoril, u kojem će Tirna kraj svoje ljubezne žene počivati, prikazal im se je strahoviti prizor. Pokrov liesa gospodje Lize ležal je na podu kraj liesa, a ona sama je čepela u jednom kutu grufta, zamolana u dugoj povlaki svoje biele svatbene suknje, u kojoj je bila sahranjena.

Odmah poslie sprovoda je ta žena po svoj prilici k sebi došla, pošto je samo zamrla bila, te je onda tekar ju strašan konac dostignul.

Em. Kollay.

List iz tabora.

Treće protuletje nam je došlo, kak se nahajamo vu ovom krvnom prelěvanju, kak nam je svima poznato. Treće protuletje se odpira, kak je vnoga majka sineka vnoga ženka svojeg para izgubila. Morala ga poslati na bojno polje, vezda se ga nadjala već dimo, dok se odpre protuletno poljsko delo,

ali jeden tam počiva vu ruskoj zemlji, a drugi dalje harcuje na fronti za domovinu a samo dragi Bog zna, gda se bumo već povrnoli k svojim milim.

Bili su lepi glasi okoli prošlog božića, da se svaka duša već veselila i bilo nam je naznanjeno, do protuletje s Božjom pomoćjom bumo pri svoji obitelji, barem mi stareši. Kajti sadanji vladar Károly kak je stupil na tron. Januara 5-ga je ponudil mira našim protivnikom, misteći, već je dosti toga krvnoga prelěvanja. Z druge strani, mi smo na svim frontama na neprijateljskih zemljah i tuliko kraljevinah osvojili, kak je svim poznato, tak rekuć, do ve tabora smo mi zadobili.

Ali ovi kehljači nisu šteli čuti od toga već dalje oču harcovati, da pače misle još našu Magjarsku do kraja vunititi ili rekoćmaditi. No, dobro je napuhnjenci, ako je već tomu tak, da nećete ponudjenoga mira prijeti s lepimi rećima, već vas budemo s jakostjom puškinom za kratko vreme nato presilili. Ovak se znamo mi medjimurci spominati, gda se skupa sijdemo.

Nigdar ne zabim, gda sme došli z Volhynije ruske fronte sim na talijanako. Doli smo stali na Divači blizo Trata, da si malo odmorimo, pređi kak bumo išli vu ovu s varmliniju. Tu smo se svi sišli, koji smo v Ruskoj niti ne znali jeden za drugoga iz bližnjih selah.

Jednom zgodom, kad smo bili pri fauvanju duhana, vidim tu Posanca Gyuru iz Priloka. Ja njemu velim: Servaš Posavec! a on me samo gledi jednečas i onda od veselja pregovori komaj. Ali si ti pajdaš? Samo sam te po govoru malo poznal. Ej vidiš, vidiš, kak si se i ti postaral smenom skupa, tak je već dugo labor i t. d.

Dojde na to Pigac Franc iz Dol-Mihaljevec kak već poznati foringaš sumaki i on ponovi: Servus gyerekek! hová valók vagytok? Mi mu odgovorimo, i on odmah veli: Po govoru sam vas poznal, da ste megyimurski magyari, i prem smo jako blizo domaj jeden od drugoga, ali ste se i vi obeđva već jako postarali.

Nato dojde Šlibar Ferenc iz Drávaiklósa, kak poznati bivši krčmar, a sada masšten sokac, kak sterc, i on počne pripoviedati svoje i nastavi makar je i zima, ali da bi bar bilo kaj za pušiti. Već sam — veli — i hrastovo listje probal, ali nikak mi ne smakuje. I nato Pigar iz Zepa zveče debelu bubu dohana z bukovim listjem smešanoga z njim nas je podvoril, da si je svaki nahal pipu, zažgal i tak smo se dale rezgovarjali. I tak smo se rezšli vu švarmliniju, a neznamo, ali se već bumo imeli tak sijti, Bog dragi zna.

Ovak se višeputa znamo za naše starce za naše sirote zeue i sirotu decu spominati, je li se budu već kada vidli japeka.

Na koncu svim medjimurcom kak i našim seljčanim i svim domaćim kak i prijateljim: s Bogom!

Vu taboru.

Totta István.

Nemška, Mexika, Japan i Amerika.

Nemška je savez ponudila Mexiki i Japanu proti Ameriki. Ovu pismo još neje znati kak vu ruke je došlo Wilsonu. Wilson je pismo na kongressuho prečitati dal. Pismo ovak glasi:

— Nemilostiven boj budemo počeli na

morju, ali itak sato radi bi bili, ako bi Amerika neutralna ostala. Ako Amerika nebude stela neutralna ostati, onda Mexiki sledeci savez ponudimo:

Skup budemo vojuvali i skup budemo mir sklopili. Vu penezi podpirali budemo Mexiko i Mexika nazat more zadobiti sgub leno imanje: Novu Mexiku, Texasa i Arizonu. Odmah dajte to na glas kormanu Mexike, kak Amerika boja počne proti nam. S jednim putum nagovorite prezesa, da naj i Japana vu ov savez dobi. Opomenite predsednika, da naše podvodne ladje za par mesecov presilitie budo Engleziju na mir.

Medtem toga podvodne ladje dalje popaplaju neprijateljske ladje i njim s tem strahoviten kvar delaju One podvodne ladje koje su od februara prvoga vuni na morju, jedna za drugom dojde dimo i donese prijavu. Jedna podvodna ladja sama je dvajsti jedno paroladju, deset veternih i šest-najst ribarskih ladjah potopila. Nemske podvodne ladje od mesec dana duže nemoreju na morju biti bez toga, dabi dimo morale dojti po stroška ili municiju. Dan na dan vekska pogibelj je to Engleziji, koja se besno proba proti toj nevoji braniti. Najmre pak se s jezikom proba braniti, jerbo na morju ne ufa se svojim ladjami proti staviti nemskim podvodnam ladjam.

Zabadav na mece stuke na trgovačke ladje, stēm samo kvara si dela, jerbo na takvim frontu sgubi vnoogo stukov, na kojim nebi morala.

Podvodni ladjji sve jedno je, ali ima stuke trgovačka ladja, ali nema, jerbo ona je navěk podvodom, kad torpedo vun sterli. Carson lord veli, da englezi su jeduo podvodno ladju vlovili. Podvodne ladje pak su od prvoga februara prek pred sto ladjih previale iz med kojih i takve su bile, koje su trideset, ceterdesetput tak velike, kak je jedna podvodna.

Amerika takodjer stuke bude nametala na trgovačke ladje, ali ove ravno to ceka kak i englezke. Trgovačka ladja, kuliko gud stukov bude imala na sebi, nigdar nebude mogućna jedno podvodno ladju vunistiti. Nemski orsag pripravno ceka amerikanske ladje. Potam, kak je pozvedilo se, da Nemska je savez ponudila Mexiki više niti nemski korman ne taji to stvar. Prepozna, da Nemska ponudila je savez Mexiki i prek Mexike Japanu. Već se to jako pazno vu ovom boju. Ou potam, kak je Ono reztepla politični savez s Nemskom, Mexike prezēs vu pismenim je zahleval od Amerike, ako hoće, da skim predi bude boju konec, onda naj neposila više municije vu Europu. Kak to prestane, prestane i boj.

Lansing amerikanski tajnik na ovu pošleuo pismo niti odgovor je nē dat. Vu Ameriki sad si premišljavaju, ali je ovo mexikanersko pismo nē nemska ruka pisala. Kaj se Japana tiče, to nēje znati još nikaj, samo toliko znamo, da vu svakom poslu Mexiki Japan stoji za hrbtom.

Mala amerikanska država nebi se podufala proti močnoj Uniji stavlati, ako nju nebi iz Tokio japanskoga glavnoga varaša bratili i podpirali.

To znamo, da Japan to nikanenje ima, ako bi se Amerika jako stopila vu boju, onda bi japanci odzaja došli i tak bi pomagali svojemu savezniku Mexiki.

Mexika je skorom tak, kak je Srbija, samo nedobi pomoć iz Szentpetervara, nego iz Tokio. Kak god stoji, Wilson stitput bude

si predi premislii, nego bi za Englezije volu, na mrcvaro postal amerikancane.

Nemsko pismo, koje je Zimmerman nemski tajnik poslal Mexiki, došlo je amerikanskomu predsedniku vu ruke. Vu pismi je to stalo, da Mexika vezda more nazat zadobiti od Unije Novu Mexiku, Texasa i Arizonu. Ove tri države skup imaju granicu s Mexikom i negda su k Mexiki spadale, ali 1848 ga leta jakska Amerika posvojila je ove države Za Arizonu, koju su potlam spanjolčani dobili, prodali su Uniji za deset milijun dolarov 1863 ga leta.

Kad je 1836 ga leta Mexika slobodna nastala Texas se je odirgel i k Uniji se je preklopil. Na to je Mexika boja poručila Ameriki. Vu ovom boju Taylor general višeput je sbil Mexiku. jeden podvodja Scott general pak je vu glavni varaš Mex ko ulazil. Na to su se neprijatelji pomirili. Mexika morala je odpustiti Novu Mexiku, Novocaliforniju i Teksasa. To pak zbije jeden i pol milijun kvadrat kilometrov, skorom toliko, kak je denes cela Mexika velika.

Mexika nigdar se je nē stela vu ov položaj vumiriti i navěk je tak mislila, da jedenput Amerika vu boj se bude smēsala i onda prilika bude Mexiki ove tri države nazat zadobiti.

Dakle svrho toga je Nemska savez ponudila Mexiki. Ako se Amerika vu bojпусти, Mexika nebude mirna i s japanskom pomoćjom probala bude zgubleno imanje nazat zadobiti.

Morebiti, da je to zrok, da Wilson neufa još niti vezda boja poručiti nemcom. Wilson je itak malo straho, da pravole iznenada odzaja dobi neprijatelja, kak smo mi. kad su nas talijani izdali.

Vrt i povrtje.

S velikami koračaji se preblžava ono vreme, kad naš gospodar, naš poljodjelavc opet budeju morali skazati svoju moć. Naši poljodjelavci, kak su prveša leta nē pomrli od dela, tak niti vezda nebudu. Opet budeju skazali svoju moć i znanost, kak su i vu prvešim vremenu. Protuletje delo nas gleda i ceka na nas. To sad gleda tak prijatelj, kak i neprijatelj. Od toga čekamo denes sve. Mi vidimo i znamo, kakve teškoće bude moral preobladati poljodjelavec. I tek zato oni nēden nebude opet, nebude tenjarit nego s celom moćjom i marljivošjom teš se bude, da sve poste za vremenopošteno obavi. Sad na protuletje svako oko poljodjelavca gleda, bez njega nēje mogel orsag pred bojom živeti, stēm menje more sad vu ovi krvavi borbi, koji smo nē mi zrok. Najbolje pak gleda, pazi na poljodjelavca i na njegov delo, naš zemeljskih poslov minister, barun Ghilány Imre, koj opet se trsi, da gospodarom vu svakim položaju na pomoć bude.

Letošnie protuletje svakoga gospodara, svakoga poljodjelavca još vekska zadaća ceka, kak prveša leta. Svrho toga veli minister vu jednoj odredbi, koja od vrtov i od povrtja govori, da letos izvanredne zadaće moramo preobladati.

Dve, tri hude, zločeste letine smo imali malo nam je zrasto, k tomu pak i to smo morali orsagu prek dati. Poleg toga sve se je tak zdošlo, da nikaj starešega zrnja ili druge stvari nam je nē ostalo. Poleg toga budemo morali sve povati, kaj samo si premisliti moremo, ako hoć mo, da glada ne-

budemo trpeli.

Osobito pak vrtnie stvari moramo skim više i skim raneše povati. To je svakomu denes domoljubna dužnost. Vu ovom poslu moramo jeden drugoga podpirati. Dužnost nam je pak i svrho toga, da stēm denes vnoogo kruha moremo presparati, kojega i tak nēmamo zadovolje.

Vu gospodarstvenih poslov denes nam je to prvi cilj, da skim više moremo zasedati i zasadii, da poleg toga skim više dobimo. Poleg toga denes i takve falacke zemlje, koji su do vezda nam nikakov hasen nosili, moramo zasaditi. Koji vrte imaju, znaju, da nēga takvoga falacka, na kojim nebi nekakov hasen bil. Samo malo trplivnosti je treba. Tam, gde od sunca imaju vrta i ne brije ga jako sever, vetim tam se jako splati ranoga krumpira posaditi. Krumpir je naprotuletje prva hrana, dakle trstii se moramo, da ga skim predi vu zemlju spravimo i poleg toga skim predi ga kopati moremo. Samo naj je k tomu pripravljena zemlja, krumpir svaki koračaj nam dobro naplati.

Nēje nam potrebno nikaj kupovati, kaj doma moremo spovati. Moramo se jedenput prevčiti k tomu, da naše je ravno tak dobro, more biti i bolje, kak je ljudsko. Vnoogo prragov ga još denes, na kojih bi naj lepše silje moglo bit, ili pak vrtnie stvari. Ako jedenput se prevćimo vrtnie stvari povati, ovi paragi znikuoli budeju, k tomu pak svaki, koj vrtnie stvari vu veksom kvantummo bude povat, pošteno dohotek bude imel.

Svaki najmenjši falacko zemlje moramo obdelati, nē samo velike parage. Najmre pak svaka gazdarica mora kuhenskoga vrta imati. Svaka gazdarica lepoga hasna ima iz vrta, ako tak gleda, doklam zimsko povrtje mine, već na protuletje friško ima. Sve je dobro povati vu vrtu, najmre pak takve stvari, koje svaki dan moramo vu ruke zeti: zelje, kel, salata, špenot, paradajz, grah, grašec, paprika, luk, češnjak. Zvun toga, gde go dosta gnoja, povati moramo karfiola, vungurke, tikve za kuhati i za pećti, dinje i t. d. Povrtje nepotrebuje veliki kapital, ili veliki falat zemlje, veliko znanost. Nēje treba k tomu vnoogo težakov ili velike mašine, sve to more zenska s decom obaviti.

Pokehdob pak od ovih stvari jako vnoogo se nuca i troši po orsagu, svrho toga, koj more i nos k tomu oranicu, more i vuni na zemlju sve to povati. Naimre ranoga krumpira, koj naj veksji hasen nosi. Zvun toga rano zelje, kel i sve drugo.

Med krurzom moći je graha, tikve, malo krumpira povati. Istina, da jedni tak veliju, da to nēje na hasen zemlji. Mi tolikajše znamo, da ravno je nē na hasen, ali niti na škodu je nē, prēm denes vu ovom bojnom vremenu, kad svega više nucamo, kak vu mirnom vremenu. Spameten je on gospodar, koj toliko more prepovati, da nē samo za njegovu hižu je dosta, nego i na pijac more na trgovinu poslati. To pak znamo, da denes svaka hrana, bila to repa, zelje ili gruh, takvu cēnu ima, da je vredno povati. Samo glumpeš veli, da nē je bedak, da bi i za drugoga povat. To si nepremisli takov, koliko penex je moći za takve stvari dobiti, s koijmi je skorom nikakov posel nē.

Nesme nišči tak oholen biti, da bi to govoril, da nē je presiljeni na one groše, koje iz pijaca, tojest iz vrta dobi.

Povrtje povati jako je vredno!

KAJ JE NOVOGA?

K zarobljeniku.

Jezero devet sto sedemnajsto teče,
Išče me v srcu velka žalost peče.

Da je moj golubek tužen zarobljeni,
Več je dvé ljét tomu, kak je v ruskoj zemlji.

Na božičnu nočku odišel je on ta,
Odmah došla d njega ta žalostna karta.

Draga moja žena i tovarušica,
Ovdi te pozdravljam ja tužen od srca.

Da bi bilo ténte, kak Mure i Drave,
A papéra tulko kak lista i trave.

Nesmem ti spisati sve moje življenje,
Koje mi podnaša tužno srce moje.

A vezda ti velim: draga žena sbogom!
Dokač te bum videl i spominal s tobom.

Pisala sam tužna kartu suznim okom,
Dela sam na poštu v Medjimurju malom.

Idi karta, idi, do Ruskog orsaga,
Pak mi tam pozdravi muža mog dragoga.

Da bi barem jednu kartu on ta dobil,
Morti bi mi jeden kamen z srca opal.

Da bi barem tužna pareka iméla,
Onda ovu žalost morti nebi méla.

Ali kaj hočemo, moramo trpeti,
Mort nam dragi Bog gda i mira podeli?

A sad draga bratja lépo vas pozdravljam,
S Bogom i nadalje v žalosti ostajam.

Murakirály. Mikécz Magdalena.

— **Najdjeni penezi.** Minuci tijeden našel se je jeden budželaroš, v kojem je nekaj penez bilo i jeden recept od gos. Wolf doktora. Koj more posvedočiti, da su penezi ujevgi, more se naglasiti v štampariji pri gosp. Strausz Sándoru. Budželaroš odmah se bude vlastelinu prek dal.

— **Kuliko koštaju boji? 1854—56** ga krimski boj sveskupa šest jezer sedemsto milljun markih je koštal. 1866 pruski-austrianski boj jedno jezero dvésto milljun markov.

1870—1871-ga leta francuzki — nemski boj tri jezero dvésto milljun markov. Denešnji boj do vezda tristo jezer milljun markov košta. Ali gde smo još od konca!

— **Devet podvodnih ladjih napravju svaki mesec.** Jedne talijanske novine pišeju od Nemškoga orsaga:

— Ako je to istina, da Nemski orsag svaki mesec devet novih podvodnih ladjah dobi, onda izbija navaren je položaj, najmre pak Engleziji, koja nesme dugo čekati, neg skim predi se mora proti ovam ladjam oštro braniti. Žalostno je to antantu, da v bližnjim vremenu nebude se još mogel proti podvodnam ladjam braniti. Ako pak se nebudemo mogli braniti, onda smo zaprti od sveta i nikaj nebudemo mogli v orsag dobiti, kaj nam je potrežno. Najnovéše podvodne ladje takvo oružje zlamenuju, proti kakvomu nikaj se nemoremo braniti.

— **Poleg podvodnih ladjah nemoreju macedonskoga šerega braniti.** Poleg podvodnih ladjih su jako zločestim položaju je on talijanski šereg, koj v Macedoniji stoji. Jeden tamošnji oficir je povelal da v zadnjim vremenu skorom još jedanput tuliko talijanske vojske su v Macedoniju spravili, kak je tam bilo. Ove čete januara meseca su spravili v Macedoniju

taki zatem počel se je ošter boj na morju, poleg kojega talijani nemoreju v Macedoniju stroška voziti, sobom pak su jako malo donesi. Od francuzov jako malo stroška dobiju, od englezov pak nikaj. Zadnje vréme od tamošnjih francuzov nikaj néje čuti, kak da niti več nebi tam bili.

— **Bombardirali su englezke varaše.** Nekeje nemške taborske ladje opet su tijam v Englezko odišle i bombardirale su jedno jutro Brand, Stairst i Marguet varaše. Više hizi su porušili i nekeje kasarne i kolodvore vništili. Dvé zenske i jedno déte je mrtvo ostalo.

Sad opet pak pitaju englezke novine, da gde pak je glasovitna englezka flotta bila, da se je to moglo pripeliti. Englezi već se sami norca delaju iz svoje flotte, koja nigdi nikaj važnoga nemore napraviti.

— **Mobilizirane žene i deca.** Od zemeljskih poslov minister odredbu je poslal v svako varmegiju i odredil je, da varmegijski činovniki pravo imaju sve delavce, tojest težake na protuletno delo stirati, najmre pak najpredi one gospodare, koji su od soldačije odpušteni, dakle »felmentés« imaju, zenske i decu kuliko gud su stari. Vozno marhu takodjer imaju pravo sim ili tam odrediti.

On gospodar koj je odpušteni od soldačije s felmentésom, zuriti se mora, da svoje zemlje skim predi vu red zeme. Kad je svojim gotov, odmah se mora pred občinskoni poglavarstvom javiti, da ga pošleju na one zemlje delat, od kojih su gospodari v taboru. Koje zenske podporu dobavljaju i ako nebudo štele marljivo delati, sgbubiju pomoć i k tomu kaštigane budu.

Jednostavno odredba tak govori, da svaki zdrav človek, bila zenska ili mužki, ili pak déte, mora delati, da se usegurimo skruhom nadalje. Poljsko delo je sad prvo i drugo delo sad popustiti moramo. Takodjer i od toga govori odredba, da občinskomu poglavarstvu napomoc moraju biti notarijuši, naučitelji, svećeniki i drugi.

— **Svaka amerikanoka ladja dobi oružje.** V ameriki nekoji su proti tomu, da takve ladje oburužiju s oružjem, koje ne voziju municiju, stroška i druge bojne stvari. Proti tomu je sam Wilson i tak hoće odrediti, da svako amerikanoko ladju napuniju svakojačkim oružjem, najmre pak svakojačkimi stuki. Takodjer odredil je k sakomu stuku zvezbane marinere. Sve to je zato odredil, jerbo tak misli, da za kratko vréme vu neprijateljstvo bude stupila Amerika sa Nemskom.

— **Antanta postaniki nemoreju dimo.** Kak strogo se sponšaju nemške pod vodom plivajuće ladje prama svakoj ladji, koju na morju zaderbišciju, vidi se iz toga, da oni poslaniki, koji su v Szentpétervar na jedno važno konferenciju od putovali, ne ufaju dimo. Bez svoje vole su morali v Szentpétervaru ostati. Mednjimi je i Castelmann general, Somme fronta najglasovitneši vodja.

— **Englezi čekaju nemško navatu.** Jeden minister v Londonu, kad je v parlamentu svoje račune predstavil, ovak je govoril:

— Nemci na zapadnim frontu nazat su se potegli, da se leži braniju v bolših pozicijah. Ali ja tak mislim, da né su, samo svrhu toga nazat potegli nekeje regimente, neg i sbog toga, da dosta vojnika na skupljaju na jednim frontu, na kojim veliko navatu budu započeli. Sve se tak vidi, da nep-

rijatelj sdvojeno sve bude napravil, da još leteo zaključil boja, kojega na svaki načip zadobiti hoće.

Mi već i s ovih récijih vidimo, šta englezi još duže hoćeju za vlečti boje. Jim još je né dosta krvi se preljaló, još se je né dosta blaga vništilo, još néje svet dosta trpel. Nemci i mi pošteno hoćemo zaključiti boja, jerbo vidimo, da dosta je trpel narod, ali ako englezi drugač misliju, niti mi nebudemo samo tak doli deli oružje.

— **Vu Zalavarmegiji nebudo več rekvirirali.** Iz Budimpešte, kak je to pred nami poznato, odredili su još jedno rekviraciju na zrnje, jerbo varmegija néje moglo skup spraviti jezero vagonov zrnja, neg samo sedemstotrideseet i četiri vagonov. Poleg toga sfalilo je još dvéstošestdeset i šest vagonov i to bi bili morali još rekvirirati. Minuci ti-jeden iz Zalavarmegije iz deset članov stojića deputacija je išla v Budimpešt. Tam su povedali barun Kürthy Lajošu, da v varmegiji nemoreju više zrnje zeti, jerbo drugač narodu nikaj ne ostane i gladuval bude k tomu pak niti sejati nebudo mogli. Prosilu su naj jim tretjo rekviraciju odpusti. Barun Kürthy Lajoš posluhnu je prošnju, previdel je, da néje moći više rekvirati svrhu toga šenkaj je tretjo rekviraciju.

Dakle vu Zalavarmegiji nebudo vu ovim vremenu više rekvirirali.

— **Pet milljun rusa.** Vu Ruskoje Szlovo piše Mihajlavszy brigadéroš odredjene nove štelinge Veli vu novinah, da po štelingi Rusija pet milljun friških vojnikov dobi. Ovoga šerega s municijom i s opravom Rusija, Japan Amerika i Englezia bude sderžala. Potrebne peneze sama Englezia bude dala.

Rusi su već i vekšega šerega i vučenešega šerega poslali na drugi svet, tak budejo i stem napravili, ako izbilja tuliko vojnika budo na skupljali.

— **Nikkelnasti dvajsti filérov.** Odredjeno je bilo, da vu privatnim prometu već nišči nemore zeti nikkelnaste dvajsti filérov od 1917-ga leta januara prvoga. Poleg toga nekoji tak misliju, da niti orsačke kasse više nezemeju ove peneze. Ovdi damo još jedanput svim našim prijateljom naznanje, da svaka pošta, magjarska željeznica, porezni ured (štajerunt) banki i t. d. do april mesec 30-ga dana moraju zeti, tojest podpunoma premeniti.

— **Potopljena Laconia.** Prek jezero putnika je bilo na Laconia zvanój ladji. Ladju su kesno na večer po večerji, kad su putniki na počinek odišli, potopili. Zenske su već ave spavale, samo nekoji su još gori bili i pušili su. Morje je tiho i mirno bilo, kad ob fertal deseti vuri strahovitno praćanje se čulo. Iz ladje nišči je né spazil torpedu, ali zato néje čisto iznenada došla. Putniki svaki dan su se vučili plavati. Panik néje nastal na ladji. Iz ladje trinajst činov su pustili doli i Laconia pomalem počela se zalévat. Za fertal vure još jedna torpéda je doletela v ladju, koja je za pol vure vtunala.

Kapitan i drugi oficiri ponavadi na ladji su ostali doklam je vtunula i potlam su plavali proti činom. Sad je gori došla podvodna ladja i dvajsti metrov blizu je došla jednoga čunna, na kojim su drugoga klasa putniki bili. Podvodne ladje kapitan izpital je putnike, kak se je zavpoednik s

ponahtal i kaj mu je ime. Na dalje povedati su mu morali, kaj sve je na ladji bilo. Zatim o lehkonočie se zaviknu i ladja je opet zniknula.

— **Cirkve vu ognju.** Nemško soldačko zapovedništvo javi, da presiljeni su bili ipermsku cirkvu strélati iz štukov, Takodjer duže vremena su strélali Sv. Martina cirkvu, jerbo engleszi, kak su to nemci očivestno vidli, špijone su imali vu turnah, koji su na dalkogted špijonili nemške pozic je. Nemci ne su krivi, da su cirkve širom rezstrélali.

— **Nemški odgovor Wilsonu.** Zimmermann odsvunašnjih poslov tajnik tak veli, da Mexiki samo na takov način su ponudili saveza, ako Amerika vu boj se pusti. S tém se je Nemška proti Ameriki branila. Amerika nesme se svrhu toga buniti. Komaj je nekoj tijeđen, da Amerika, tojest Wilson celoga sveta je štel proti Nemškoj sbuniti. Kina takodjer bi se drugač sponašala, ako ju Amerika nebi bunila i podvučala. Gopen Wilson vu glaznati kerlétki sedi, dobro bude, ako se nebude skamenjom sgadjal

— **Rusi sprazniju Odessu.** Nova Reforma zvane ruske novine pišeju: Rusija od juga čeka neprijateljsku navalu. Sveposud od toga se spominaju, da ruski šereg pomalem spraznil bude Odessu. Ruske novine tišiti hoćeju naroda i tak pišeju, da Rusija još je ne vu takvim položaju, da bi morala celo Bessarabiu sprazniti.

Mi pak tak znemo, da rusi i Bessarabiu budu spraznili.

— **Na talijanskim frontu.** Svakojački prazni glasi se rezširjavaju med narodom. Nikaj važnoga se je ne na talijanskim frontu dogodilo. Na Plöcken bregu i vu Tonale klanjca veliko strélanje je bilo. Osemdestoga regimenta patrola četirinaest talijanov je vlovila. Na Monte Zebó okolici tretji Landwehr regimenta jedna kompanija pod snegom skopanim tuzelo došla je vu talijanske jarke, koje je širom reztepla, vnojo talijanov su poklali i više jih polovili. Takodjer i vu drugim položaju su jim veliki i krvavi kvar napravili. To je sve, kaj se je na talijanskim frontu zgodilo.

— **Ishodni i macedonski front.** Na ishodnim frontu se već pozna, da se jako prepravljaju na protuletne bitke. Rusi februara 23-ga i 24-ga vu Tatar zvanim klanjcom svelikami čordami su probali vu Magjarsko

vdrti, ali naši su je tak kervavo nazat sbili, da od potlam ne su steli još jedanput to probati. Naprotivno nemci su pri Valeputni napre vdrti i na vekšim falatu su nazat stisnuli ruse. Nekoje važne brezuljke su nemci prevzeli i tam vnojo neprijateljskoga blaga zaplienili.

Talijani opet su probali pri Cserna laktu 1050. brojnatoga brega prevzeti, za kojega su talijanske novine čele litanije pisale, kak su ga talijani već predi prevzeli. Po strahovitnem kanonérskim ognju na gustuma su išli na dva kilometrov dugi liniji proti napre stojećem brezuljkom. Gde su talijani do naših jarkov došli, tam su je sručnami granati nazat sbili. Vu jeden jarek su samo vdrti, neg i odovud odmah su je pretirali. Kad su talijani pobegli, oglasili su se skrivi štuki i vekšo stran su je pokosili. Sve pozicije trdo deržuju naši.

Majka svojemu sinu.

Stopram mi je sinek vu najlepšem cvetju, Pak bu moral iti po širokim svétu.

Jezuš i Marija, tak sem vu žalosti, Da to nije moči zpisati zadosti.

Kak sem tužna majka sineka zgubila, Koga sem težko gori odhranila.

Sinek moj ljubleni, drugač nemre biti, Moral buš oditi, puškicu nositi.

Ki ste v tudjem svétu, kak šiba na vodi, Daj vas dragi Jezuš brže oslobodi.

Plačem se po danu, plačem se po noći, Ah moj mili Bože! nemrem si pomoći.

Oh kak nam se lépo protuletje odpira, Ali moje srce nigdi nema mira.

Sinek moj ljubleni, kaj se premialjvas? Kaj ti navék tvoga Jezuša vozavaš?!

Za tvu domovinu moraš harcovati, Ako hočeš pred menom pošten človek biti!

Bottomnya.

H. I.

Urednikova pošta.

Vnogi naši verni i dobri prijatelji su nam opet vnojo pisma i listov poslali iz doma, pak iz bojnog polja. Svaki medjimurec rado čita ove pisme i liste, koje su pune s vernostjom prama domovini i kralju, pak pune s ljubavjom prama našem najbližjem domu, lépom i dragom Medjimurju. Ako nikakvoga baska nebi imeli iz tabora, toliko ipak imamo, da smo se bolje spoznali i da su nam taborska vremena priliku dala k tomu, da svétu moremo pokazati onu veliku duševnu vrédnost, koja vu našem medjimurškim puku biva. Nema vu našoj domovini niti jedne narodnosti, koja bi se vu ovih težkih vremenih tak očivestno pokazala, da ljubi svoju mater-zemlju magjarsku i vu njoj svoje mišo rodno-mesto: Medjimurje.

Svaki den se radujemo, gda nam poštar iz bojnog polja, ili iz doma kojega lista doneše. Vnogiput nam dosta brige zadaje, gda poslano pisme popraviti moramo. Dobivamo mnogiput i takve, s kojimi imamo dvé, tri vire posia, dok jih počesati, popraviti moremo. Ali s veseljem se trudimo makar i s malo sposobnimi pšsmami, ar znamo, da sve ono, kaj se piše, je zrcalo dušah onih, koji pišeju i misli njihova iz srca njihovog dohadjaju. Izmed onih listov i pšmah, koje smo na novo došli, prečitali smo sljedeće:

1. **Zimska pšma.** (Sz. M. Alsódomboru). Bez talinge složena, dobra pšma. Žurili se budemo, da se pred Jozefovom Štampati dae, ar bude vre onda morti kraj zimi.
2. **List iz tabora.** (T. I. na taljanskim frontu). Štampati budemu ju dali š čim predi. Poznanci budu se mu radovali.
3. **Glasi iz tabora.** (T. J. na taljanskim frontu). Dobro složena, domojubiva pšma bude izlazila.
4. **Pozdrav.** (V. J. Murajfatu). Izlazila bude s nekojimi popravkami.
5. **Pšsem žajostna.** (P. E. Drávadiós). Izlazila bude s popravkami.
6. **Pšma vojnička.** (N. F. Drávadiós). Izlazila bude (aka) s popravkami.
7. **Šmrť mladoga junaka.** (O. P. iz Drávasi-lósa). Dobra bude za novine. Hvalja vam i drugim, koji ste mi pozdrav poslali iz bojnog polja. Za štampanje vaše pšme nikaj neje treba platiti. On broj »Medjumurja«, vu kojem bude izlazila vaša pšma, iščite, gda dimo dojdete vu vašem selu. Negdo bude morti ov broj za vas začuval.
8. **List iz Taljanske.** (N. F. iz Drávadiósa). Izlazila bude.

Od drugih nam poslanih pšmah i listov druga demo odgovor dali.

Svim skup s pozdravom! (M. J.)

Izléses kiállításu **FINOM LEVÉLPAPIROK** dobozokban és mappákban (Envelopes) nagy választékban kaphatók Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyv- és papirkereskedésében Csáktornyan.

iparos és kereskedő előfizetőinkéért e rovathoz díjmentesen küldjük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

iparos és kereskedő előfizetőinkéért e rovathoz díjmentesen küldjük

Börkereskedő: Mayer Testvérek	Csáktornya
Borbély és fodrász: Hádaai Nándor Mik Saliárd	Csáktornya Csáktornya
Mézeskalácsos és vásár-gyertyaöntő: Tihanyi Mihály	Damáca
Cipész: Kelemen Sándor, férfi és női cipész	Csáktornya, városház épület
Divatárúház: Liszt és Brodayk	Stridóvár
Fényképező: Uj, Kovács István	Csáktornya
Férfi szabó: Irdemes Ignác Bodics Ferenc	Csáktornya Csáktornya

Fűszerkereskedés: Mayercsák Béla (kőszén, faszén, magyák és a »Métrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára) Gráner Testvérek Mész J. Kollarich István Deutsch Rezső Toplák György	Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Kisszabadska Drávasiaklós
Kávéház: Prückler K. Zrínyi kávéháza Földes Mór Royal kávéháza Deutsch Jenő	Csáktornya Csáktornya Csáktornya
Kötélgyártó: Dornik Rezső Petrics Ignác	Csáktornya Csáktornya
Kőfaragó és sírkőkészítő: Terestenyák Bódog Grünwald Adolf	Csáktornya Szenice, Nyitra m.
Mészáros: Antonovics József	Csáktornya
Órás- és ékezerész: Pollák Bernát	Varadim

Szállító és deszkakereskedő: Löbl Mór és Fia	Csáktornya
Url- és noidivat, játék- és Kelemen Béla	Csáktornya
Vaskereskedés: Berynák Károly utóda Binder Károly	Csáktornya
Vendéglők: Prückler Károly Pecsornik Ottó Hencsey Gábor Antonovics József Budai József Horváth Mihály (Fehér galamb) Deutsch Jenő Kelemen Imre Prusáts Alajos Deutsch Zsigmond Schlesinger Mór	Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya

Bagola István vendéglője »A vasúthoz« Singer Salamon Séjrtőry János Novák József Deutsch Adolf, nagyv. Kovács Mihály kormam. Leitmann Bálint Kozjak Mihály Baumbach Rezső Reiner János	Csáktornya Kisszabadska Drávanagyfalju Drávanagyfalju Drávavásárhely Drávavásárhely Szentilona Kisszabadska Szentilona Ráczkanisza
vegyeskereskedés, Petánczi svanyvitis központi raktár és szállítási vállalat Hódosi Vilmos déli vasúti vendéglős Schrey György	Csáktornya Csáktornya Csáktornya
Spitzer Elek vegyeskereskedés és kormamáros Stefics Rezső vasúti vendéglős	Pusztafa Kotor
Vászonkereskedő: Szivonczik Antal	Csáktornya